Bykə ortiin proletaarinar negedegtə! Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin YNEN

BK (b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK bolon yiledb. ebleln B-M. zebleliin emenees oder byri niitelegdene. ℣ silde garça baina.

1933 on Nojaabri 1

№248 (1105)

Zakika yne

Sara byrIIn 2 tek. 50 menge 3 sariin 7 tek. 50 m. 6 sariin 15 tek. 12 sariin 30 tek. dugaar nezeedlin yne 10 menge

„YNENII" KOROONII AADRIS Центросоюзная, 19. №№ телефонов: редактора-344, секретаря 323

Mossoveediin ulaan tug abkiin tələə temeceke

Tariaatuşaalgiin kədələşəgyi kuuliiigi ebdegçediigi, angiiin daisanuudiin tusalagçanartai cacuulza, katuugaar keseeke

Kolkooznuudiigi bolşoviig bolgokiin tələə ba tariaatuşaalgiin amzaltiigi dabakiin tələə temeceke.

BK (b) N. MK tobçoonii togtooliin yndeseer Nojaabriin 1—ees 7—nii edər kyrter respyyblig dotorki aimag—rajoonuud byri kolkoozçonii kuri kural engərgegdəkeer zarlagdazai. Ene kuraluud bol jikeken ulas təriin ba aza—akuuin çanartai bolkoni, negen talaas tus kuraluud deere ton çukala bolko asuudaluud zəblegdezi, kolkoozçon niitiin oiriin cagta azallaka daiçalakui prograammanuud tobiologdon sanaaşalagdaka baina. Nəgee talaasani tus kuraluud bol niite kolkoozçon ba əmçiin azaltani bolon ilangajaa kolkoozçonudaarnigaarnuudiin sanaliigi namiin ba zasagiin zygees erkilegdezi baigaa çukala zoriigonuudiigi toiruulan emkidkezi, tyyniigi cag bolzortoni gyicedkeke çukala zoriigo tabisan azai.

Aimag—rajoonuudiin kolkooz çonii kui kuraluud deere imagta ba tere nokozəl. Staaliniin kolkoozçonuudiigi bolşoviig bolgoko, kolkoozçoniigi çanga çadaltai bolgoko ba namariin tariatuşaalgiin tukai gargasan tyykete zaabariigi bejelyylen gezi ton çukala asuudaluud zəblegdən kelelceke baina gebel: Tariaa kuriaalgiin dən ba namariin tarilga tukai bolon tariaatuşaalgiin, MTS-iin kədelmərilesənii tələə etgəke boro bodoliin telberiin gyicedkeliin jabaca tukai. Maliin ba zasagiin zaabarilaasanii əlbzəlgəde beledkesenii dən ba enyyn tukai çukala kemzeenyydiigi abka tukai.

Ogtiaabriin kubiskaliin 16 deki oito bajariin ədəriin urada ədər zarlagdan neegdeke socialis poolin kolkoozçonii kui kuraluud deere ba aikabtar jike ulas təriin ba bodoto azaliin udka çanartai gekede, tyyn deere Buriaad Mongoliin kədəə azaliigi socialis zamaar şinedken baiguulka tukai kelcene.

Manai Buriaad-Mongoliin respyybligiin keden mingan kolkoozçon ba əmçiin azaltan bol BK (b) N. ba proletaarinar zasagiin bolon kədəlməriçen angiiin şadabaritai mergen bolşoviig ketəlberieer socialis baiguulaltiigi kədəə ba tura gazaruudta baiguulza, urguulza ba bikizyylze baina. Ene baiguulalta deere tuiliin jike amzaltai ba ene dəesnii aimag-rajoonuudiin kolkoozçonii kui kuraluudiigi tas jireke azai.

Socialis baiguulaltiin froonto deere ulam jike ilalta dabakiin tula bidener bol, ene cagaa niite kycee emkidkezi, bykii sanalaa kolkooznuudiigi aza akuuin ba ulas təriin talaar bikizyylen emkidkezi bolşoviig bolgoko, kolkoozçoniigi çanga çadaltai bolgokiin tələə, tere ryryn kolkoozçonuudiin aza yiledberiin deede çanartai bolgoko, azaliin byteemziigi bekizyylke, azaliin disciplinigi çangadkaka, socialis zəeriigi yrigçe kulagaiçad ba loodornuudtai eris çanga temeceke, kolkooznuudta şurgan orood „semeekeneər" koroto keregee yyskezi suusan niudargançuud lamanar ba tedenii aagentanuudiigi, bolşoviig şyymzelelgeer kairaza keeke, socialis maliin toogi ba çanariigi oloçoruulka,ne-geç tologoi maliigi neemel ugtargaa dooro əbəlzyylke josogyi, tezeeliin foondiigi gyiced baiguulka maliin azaltai brigaadiigi erkim sain kolkoozçon udaarniguudaar bikizyylke g. m. çukala kemzeenyydiigi abaka zailaşagyi baina.

Kolkooziin baiguulalta ilaba. Tere tula, bidenii zoriigo bol ene caga eesedin şinedken zokiooza alduu dotuugiigaa şuud usadkaka kolkooznuudiin kyçe çadaliigi oruulagça angiiin karça daisan etegeedtei daiçalan temeceke deere dursagdasan çukala zoriigonuudiin amagalan bişe badaliigi namiin ba zasagiin zaabarilaasanii josoor erçemtei usadkaka josotoi.

Kolkooznuudiigi ulas təriin ba azakuin talaar bikizyylze bolşoviig bolgoko imagta ba imagta angiiin seremziigi deere bariza, namiin zinkeni çugamiin josoor biçilkanç alduugi angiiin karça daisan etegeedənereer eris temeceki bijelyylke damzag ygei baina şuu. Tere tula angiiin seremziigi ulam deeçe ergeke ton çukala geze medeke keregtei. Angiiin seremziigi biçilkanç mokodkobol, imagta daisan etegeedIn medelde oroson kereg.

Manai ekin tyryyçiin ton çukala daiçalkii zoriigo bol tariaa kuriaalgiin ecesleke, geegdesen tariaagi seni ilgad ygei erkileze, ulastaa ujalgata josoor tuşaaka təsəbiigi Ogtiaabriin kubiskaliin 16 deki oito edər kyrter 100 proceente gyicedkeke ugtaka enyynde kozomton geegdeze jabasan kolkooznuudta ba ilangajaa kolkoozçoniigi socialis bygsiir tusalamza tyryylegçedees brigaad emkidken tusaluulka yyrgenyydiigi erkileke.

Tariaatuşaalgiin teempeede əmçiin azaltan bol buzagaigaa geze baina. Tedenii dunda niite nebtergeze tariaatuşaalgiin kədəlmeriigi çuud erkileze tariaatuşaalgiin tukai gargasan kuuli bol kədəleşəgyi geze nebtergen oilguulka ton zailaşagyi azai. Ogtiaabriin 16 deki oito edər kyrter oroidoo 8 edər yldebe, ene 8 ədəriigi 8 seniteini kamtargaza 16 azalta əbər bolgozo eesedlin teempiigi kojor ba gurba dakin eskezi tabin tasaldalaa daiçalkui josoor usadkaal Nojaabriin 7 nii edər Kizaar kooroondiin merliceede erkimlen, Kizaariin erkim şagnaliigi manai Buriaadiin kolkoozçon abka josotoi geze loozon bariza temeceke josotoi ba enyyniigi dabakaç josotoi bide. Tariaatuşaalgiin ebdereçegyi kuuliigi dabaza baisan kolkooznuudç atagai əmçetəniigi atagai eris katuu keseeke josotoi bide.

N.

Zyyn-Sibiir Kizaariigi geegdendi baidalaas gargaza, tyryy kizaar bolgokobdi

BK(b) N TK togtooloor nek. Lioonov kedelmerlee tuilaza çadaa ygei deerees BK(b) N Z. S. Kizkomiin negedeki sekritaariin albanaas kuulagdaba. TK-iin aav gustiin 15 nii togtooliin udaa garasan, namiin TK ene bolşoviig togtool bol Zyyn Sibiiriin Namiin emkiin urida mete amagalan bişe ba namiin emkiigi eryyrlekiin kədəə azal, ajal yiledbri ba traansport deere garsan tasaldalnuudiigi usadkakiin ba Kizaariigi geegdengi baidalaas gargan tyryy kizaar bolgokiin tələə temecelni muugaar erkilegdesen ba erkilegdezeç baisani dabtan temdeglene.

TK əəriingəə aavgustiin 15 togtooloor bidenees juu erisen bee? Namiin emkiin amagalan bişe baidal tukai uridaçalan zaaza TK tyygeer ton tyregeer ba erieseer kedelmeriin bygede salbarinuudiigi şinedken zasakiigi erisen. Ene bol TK-iin togtooliigi toiruulan namiin emkiigi zagsaakilgi bygede endyynyydiigi ba kedelmeriin dutamaguudiigi ecesteni kyrter ileryylkiigi, socialis zeeriigi yrigçedtei bolşoviig josoor temecekiigi, namiin zergees ba aparaadnuudaas karşa etegeediigi ba kubilagçadiigi keekiigi, emki dotor şyymzeleliigi ba eesediigee şyymzeleliigi emki dotor nuur karalta ygelgeer erkilekiigi eesedingee şyymzeleliigi kabçagçadiigi ba yycegçediigi gam kaira ygeigeer ileryylkiigi erisen tula Kizaariin namiin ketelberi (Kizkom, Kiz. KK) ene togtooliigi namiin bygede geşyydiin medelelde kyrgeke ujalgatai baisan.

TK bol bidenees tyrgen ba erişeer namiin kədəlməriigi şinedkeze, tyynii ydesen deere çukala azakuin ba ulas təriin manai Z. S. kizaarii urida namiin tabisan yyr genyydiigi gyicedkekiigi erisen.

TK-iin togtoolni Kizkomiigi eesediin şyymzeleliigi oroilokiigi namiin emkiigi edebkiteigeer ceberlegde kabaadulan, cag dotorni oportuunistanuudiigi, kubilagçadiigi, namiin ba ulasiin zarçamiigi ebdegçediigi, kojor niuurtaniigi, namiigi mekelegçediigi ba cesteni kyrter ileryylkiigi ba doiamag zyil bykeni cag dotor ileryylkiigi, ceberlegiin komiisiin Iuridkalnuudiigi tyrgeer ba bolşoviig josoor gyicedkyylkiigi ujaljalsan.

Kizkom ba Kiz. KK əəriingəə gustiin 1-nii togtool dotor TK togtooliigi gyicedkekiin tələə kemzeenyydiigi zəbəər zokiooson. Endyynyydee zasakiin, dutamaguudaa zaicuulkiin ba amagalan bişe badaliigi usadkakiin tələə cagni jike baisan. Niuur deere to keregeer abasan togtooliigi gyicedkekiin arganuud baisan. Tiigebeç ene kiigdeegyi. Əəriingəə togtoolnuudiigi Kizaariin namiin ketelberi udaanaar, kangalta ygei geer gyicedkesen.

Bide TK togtooliin tələə muugaar temecesen

Kizkomiin tobçoonii geşyydiin asan oroloqço, menee namaas gargagdasan—Spiirinii zygees TK togtooliigi snbataazlalga, Kizkomiin tobçoonii geşyydiin orlogço Irkyytsk kotkomiin asan sekritaar Snigooviin kojor niuurta kelber menee namaas gargagdasn. asan Krasnojaarskiin kotkomiin sekritaar, Kizkomiin tobçoonii geşyydiin orlogço—Şişkooviin zygees TK togtooliigi ile todorkoigoor dutuugaar cegnel—ede bygede Kizkomiin ba tyynii ketelberiçediin ekinees koişo TK togtooliigi negen sanalaar ba zebeer namiin emkiin agtiivta zeb oilguulaza çadaagyi, tyryyşiin edreees koişo ene togtooliin gyicedkeliin tələə bolşoviig temecel erkileze çadaa ygeigi gerçelene.

Nek. Jaroslaavskiin ba ceberleliin Kizkomiisiin tusalaamzaar tleryylegdesen bygede namiin emkide tomo dotuunuudiin negemi ceberlege tukai namiin zaabariigi gazaalga, zarim ketelberileçgediin zygeesceberleliigi jabacad neleelen zonkilokiin sedelge gargaza, tyynii ebteekeneer engergeze tyygeer namiin ceberlelgiin kyçiigi suladkakiin kycel baisan juma.

BK (b) N Kizkomiin negedekiç sekritaar nek. Lioonov sonindo Laabizniin keregiigi zeblen, bydyylig endyy gargasani medeetei azai.

Kədəə azaliin, traansportiin, çuluunii nyyrsenii ba altanii aza yiledberi deere garsan tomo tasaldalnuud zaisuulagdaagyi baina. Kizaar jike geegdeltelgeer kuraalgiigi dyyrgeze baina. Rajoonuudiigi kangalta ygeigeer ketelberilseni tariaatuşaalgiin froonto deere teşkeltei baidal gargasn.(„Vossib praavdiin" tyryy biçegees)

Kizaariin ekonoomikiin gol salbari mal azalni byri kende baidalda baibaç, engersen saranuud door maliin ebelzelgiigi gyicedeer kangakiin tələə juuç kiigdeegyi.

Kədəlməriin baidalda ton zeb cegnelte egebeç, Kizkom ketelberiee tere darui şinedkeze, opiratiivzaruulka, todorkoiloko ujalgatai baisan.

Kojor sara əngərbeç, ketelberi urida mete kangalta ygei baina.

Enyynii syylde kizaar dotor TK iin temdeglesen amagalan bişe badaliigi darui usadkakiin tələə bolşoviig temeceliin ygei baisani ilecelen batalaltai juu? Enyynii tələə kariuucalgani namiin Kizkom ba KizKK ba nen tyryyn Kizkomiin negedeki sekritaar nek. Leonov-to dyyren açagdana.

„Vossibpraavdaç" Kizaariin namiin emkide tyynii urida baisan yyrgenyydiigi gyicedkeke keregte bolşoviig josoor tusalaka oorgon baisan juu? Ygei, baisan ygei. Sonin bol Kizaariin namiin emkiin eryylelgiin tələə kangalta ygeigeer temecesen, tiimees TK-iin „Vossibpraavdiin" redaagtor nek. Gobeernigiigi eesediin şyymleliin keregzeliigi kangaza çadaagyi ba eesediin şyymeleliigi ketelberilegçediin zygees kabçasan faagtanuud tukai abiaa garaa ygein tələə kuulasani ton zeb.

TK-iin Kizkomiin negedeki sekritaar nek. Leonoviigi kuulasan togtoolni Kizaariin kariuucalgata baidaliigi oilgoo ygei ba bodoto namiin emkiigi eryyrlekiin tukai TK-iin erilgiigi dyyrgeze çadaagyi ketelberiçedte çukala uridçalga bolno.

Kizkomiin tobçoon kizkomiin negedeki sekritaarta nek, Razymmooviigi tyryy Tataariin respyybligiin namiin emkiin ketelberilegçiigi nek. Razyymoviin oroilolgotoigoor TK-iin ba namiin uderidagça nek. Staalinii ketelberi dooro TK-iin erilgiigi dyyrgeze, oirokon dotor Zyyn Sibeeriigi geegdendi kizaaraas tyryy kizaar bolgokoni damzag ygei azai,

Bolşoviigoor temeceze eris kubilalta kiike

(Manai tuskai biçegçees)

Selengiin aimag dotoroo tariaa tuşaalgiin ba tarlaa seriləlgiin teempe ton kongaltagyi,

Ogtiaabriin 23 nii medeegeer tariaatuşaalgiin ziliin təsəb byke aimag dotoroo 40% Enyynees MTS de bişe kolkooznuud 40% əmçiin azaltan 35% niudargaçuud 7,5% ba eldeb emkinyyd 21,2% Aimag dotoroo tyryyn jabasan somonuud gebel: Gegeeţei 65,5% Şine—Selenge 63,6 % Borgoi 63,2 % ba busad. Ede somonuud bol tariaatuşaalgiingaa ziliin təsəbiigi oiriin keden konogto bujuu Ogtiaabriin kubiskaliin 16 ziliin ei kyr ter erkebişe 100% gyicedkekiin tələə byke kycee elsyylen temecekeer daiçalan orozoi,

Kamagiin syylde ceregyylden tariaatuşaalgiin ziliin təsəbiigi bolşoviig teempeer cag bolzortoni gyicedkeke jabadalda buzagai saad uçaruulza baisan somonuud gebel Doodo Tori 18,4%, Ziliyri 24,0% Narin 20,0% g. m. baina. Edener bol tariaacokilgo ba tuşaalgaigi toiruulan niitiigi kyçileze, kolkoziin brigaadanuudiin kedəlmeriigi zəbeer emkidkeze angiin daisad niudargaçuudiin sabataazaiin tasacilkiin tedenerte eris çanga ka rtuu əgçe çadaagyi baisan deerees iime şiizygyytei tasaldalda oroson ba mən tus 3 somonuud bol Selengiin aimag dotoroo egeei tariaalangiin somon bolko begeed menee zilde tus somonuudiin tariaanii urgaca bişe somonuudiinaas zaaç dutuugyi, karin ilyy sain bai san g. m, dyyren erke baidal baibaç, enyyniigi kereglezе çadaagyi oportunis zamda orosoni ni gerçelne.

Gadana tariaa serileke teempe jike muu enyynii tukai Aim. Gaz. tasagta todorkoi medeeç baikagyi, Ogtiaabriin 20 nii ederiin medee geer (gyiced busa) Borgoi ba Tamçiin somon serilelgiigi dyyrgesen ba bişe negeç somon dyy geegyi. Yldeze jabasan somonuud Bajan—kusan, Doodo—Tori, Narin ba Ziltyri. Serilelgiin proceentigi abça yzebel: MTS-iin bişe kolkooznuud 48 %. MTS iin kolkooznuud 70%, emçeten 50% emkinyyd 70% ba niudargaçuud 26% bolno.

Tariaacokilgo bol tariaatuşaalgiigi şiidkeke josotoi aikabtar çukala salbari men bolboç, enyynii tukai aimag Selengiin AGT keregledkeç ygei, AGT-iin daagça Buukalcev gegçe „eneçeni kecyyl kereg geeçedee, zaadag juma bol" geze koirogoor kariuucaza suuba.

Tariaatuşaalgiigi cag bolzortoni 100% gyicedkekiin tələə bolşoviig josoor temeceze, oiriin cagta daiçalkui kubilalta kiike Selengiin kidiin menəədeiin yyrge.

N. C—giin.

BK (b) Namiin Mozkomiin ba MKK-iin kamtarsan suudaliin ogtiaabri 25-nii TOGTOOL

Namiin TK aas ogtiaabri 18 da Z S Kizaariin negedygeer sekretaar nek. Leonov tukaida abasan şiidkeberi tukai kizkomiin tobçoonii geşyyn nek. Aliipoviin medeecel zəbleed MK-iin tobçoon ba MKK prizidiyymiin togtookoni:

1. Kizkomiin negedygeer sekritaar nek. Leoonoviigi kedəlmeri jabuulza çadaagyi tula tuşaalaasni kuulan abka gesen namiin TK togtooliigi ton zebteide tooloko.

2. Namiin TK-iin aavgusta 15 nii togtooliin yndeseer sentiaabri 1 de ton zeb ZS kizaariigi amagalan bişe baidalda uruulsan şaltaniigi zebeer analizlasan ba uul baidalaas garaza saizarakiin zamiigi zaasan togtool ababaç, kizkomiin tobçoon ba KizKK-iin prizidiyym bol əəriingəə uul togtooliigi kereg deereni bejelyylen gyicedkeze çadaagyi aaliduulsan namiin TK-iin aavgusta 15 nii togtooliigi sabotaazlaza baisan krasnojaarsk ba irkyygiin emkiiin ketelberiiigi cag dotorni eris çangaar cokizo çadaagyigees kizaar dotoriin yiledberi traansport ba kedee azalda tokiooldoson aguu jike tasaldaluudiigi usadkaka keregte ergen olon kedelmeriçen kolkoozçon niitiin kuriaaza çadaagyi. Iimees namiin TK aas ton çukala sanuulga kyliee-seer kojor sara ilyytei bolboç kizaar dotoroo tariaa kuriaalga ton muu yiledberiiin bronuudiin ba traansportiin yiledberi sanaiin tesebiin gyicedkel keleşegyi geegdeseer mən ulastaa oruulka ujalga—tariaa tuşaalga ba mal azaliigi kegzyylke kedelmeri muu baina.

MK-iin tobçoon ba MKK iin prizidiyymiin temdeglekeni kizkomiin tobçoon ba Kiz KK iin prizidiyym əəriingəə odoogiin kebeer bol namiin TK iin aavgusta 15 nii ba kizkomiin tobçoon, Kiz KK iin kamtarsan kuralaar abtasan namiin emkiiigi saizaruulka zorilgotoi togtooluudiigi sainaar gyicedkeze ynekeeree olon niitiigi ebsyylze çadakagyi baisan tula şineer sungaka josotoi.

3, Namiin TK kizkomiin tobçoon ba Kiz KK iin kamtarsan kuralaas namiin kizaariin emkiigi amagalan bişe baidaltai gesen togtooluud bol Buriaad Mongoldo bygedeeree kabaadabaç byri muugaar gyicedkel bolgogdozo baina geze MK iin tobçoon ba MKK iin prizidiyym toolono. MK iin tobçoon ba MKK iin prizidiyym bol odoo kyrter uul togtooluudiigi tooriuulan namiin emkiigi erideer elsyylze çadaagyi ba basa respyyblig dotoriin azakuin baiguulaltanuudiigi udaridaka ilan gajaa mal azalda tokiooldoson aguu jike osoldol ulas teriin kampaaninuud tariaa tuşaalga sanzasiin kampaani samazagotoobka ba yndesen sojoliin baiguulaltanuudta odoo kyrter kubilalta tuilaagyi.

4. Tatarlin emkiigi oroilon jabasan namiin teb komiteediin ba nek. Staalinii udaridalgaar kedelmerilez∍ kedee azaliigi şinedken kegzyylke gesen TK ba zasagiin gazariin togtooluudiigi gycedkelde bolşoviig zişee yzyylsen nek Razymooviigi namiin TK aas kizkomiin negedygeer sekritaar bolgon tomilosoniigi MK iin tobçoon ba MKK iin prizidiyym saişaan ton zebteide toolono.

5. Namiin TK aas kizkomiin negedygeer sekritaar nek. Leonoviigi tuşaalaasani kuulan abasan togtool bol kizaar dotoriin namiin byke emkide ba tus byri komuniistanuudta ton çukala sanuulalga bolno begeed tede bol bygedeere ynekeer bolşoviigoor TK şiidkeberiiin gyicedkelde orozo namiin kizaariin emkiigi eryyl baidalda oruulka josotoi geze MK tobçoo ba MKK iin prizidiyym toolono.

6. MK iin tobçoon ba MKK iin prizidiyymiin namiin Buriaadiin byke emkiigi duudakani bolşoviigiin seremze deeşelyylkiin yndeseer ba „niuur sakilgyi" bolşoviigiin şyymzeleleer şyymzelel kabçagçadtai kair nair ygei temecen byke kycejee namiin TK iin aavgusta 15 nii kizkomiin ba Kiz KK iin sentiaabri 1 nii bolon MK ba MKK kamtarsan kuraliin ogtiaabri 27-nii togtooluudiigi gyicedkeke keregte elsyylke maliin ebelzelgede tariaa tuşaalgada sanzasiin kampaaniiin teseb gyicedkel ba beteesen ediin çanar saizaruulka eerin yniigi kimdaruulka yndesen sojoliin baiguulga MTS-iin traansportiin ba sovkooziin ulas teriin keltesyyd tusalamza yzyylke jabadalda bodoto kubilalta abkiigi duudaba. Iime bolşoviig temeceleer ba onco todorkoi keregeer ZS kizaar ba Buriaad Mongoliigi geegdesen baidalaasni ui gargasan tyryy bolgoko

7. Nojaabri 1 de moziin ba kotiin edebkotenii kural tataza uul zyiliigi zebleke lledkelçede nek. Jrvaanoviigi tomiloko.

8. Mozkomiin ba ·MozKK iin kamtarsan pleenym zarlaka bolzoriigi kizkomiin emene nek Razymooviin jiresen koino tabika

BK (b) Namiin MK iin sekritaar Jirvaanov

MKK iin tyryy Markiiivzov

BK(b) Namiin Erkyygiin kotkomiin toçboonii, 1933 onii ogtiaabri 26nii TOGTOOL

Erkyygiin kotkomiin tobçoon bol nek. Leonov tuşaa namiin TK-iin gargasan togtool tukai kot komiin sekretaar nek. Kozlooviin medeeceliigi sonosood togtooko ni:

1) Kizkomiin ekindygeer sekretaar nek. Leoonoviin kedelmeriee jabuulza çadaagyi tula abasaani kuulaka tukai namiin TK -iin togtooliigi saişaaka.

2) Kizkomiin tobçoon bol odoo niigoo sostaavcoo kizaariin namiin emkiigi elyyr bolgoko keregte zoriuulagdasan TK-iin aavgusta 15-nii togtool ba Kizkom bolon KizKK-iin sentiaabri 1-nii kamtarsan togtooliigi amzaltatai gaar bejelyylke jabadaliigi kangaka çadal ygei gezi temdeglene.

Erkyygiin kotkomiin tobçoon bol namiin Kizaariin komiteediin tobçoogi şinedken yegeer zaila şagyi deere toolno.

3) KizKK-iin prizidiyym bol na miiingaa kedelmeriigi ilyyr bolgokiin tələə, namiingaa sekritaar bolgokiin tələə, TK-iin togtoolii gi bejelyylkiin tələə temeceze ya çadakagyigaa karuulaa, namiin kinan şalgaka emkiin neriigi yi nçyylee ygei,

Erkyygiin kotkomiin tobçoon bol KizKK-iin prizidiyymiigi şined ken sungaka zailaşagyi deere toolono

4) Kədəə azaliin socialis josoor şinedken kegzyylke jabadalda gargasan TK iin togtooluud ba nek. Staalinii zaabarnuudiigi bolşoviig josoor bejelyylkiin ba kim yliger zişee yzyylze TK-iin udaridalga dooro Tataariin namiin emkiigi oroilon jabasan nek. Razymooviigi Kizkomiin ekindygeer sekretaar bolgon tomilogson TK-iin togtooliigi ton zəb deere tooloko,

5) Kotkomiin tobçoon bol bol namiin eereeşyymze leliigi niuur sakilgyi deigeryylze niitiin emkiin deere TK-iin togtooliigi bejelyylen kebtee Kizkom bolon KizKK-iin sentiaabri 1-nii togtooliigi bejelyylen gyi cedkeke keregte çarmain orokiigi byke kotiin namiin emkiigi uriaa lan duudana. Namiin kotiin em kiin gol zoriigoni bolbol—yiled beri sangiin tesebiigi gyicedkeke traansport (temer zam) tukai TK iin togtooliigi bejelyylke tyyniigi namar ebeliin çirelgede dyyren belen bolgooko tariaatuşaalgiin tesebiigi gyicedkeke.

Nek Staalin tyryyte Leeninii Teb komiteediin udaridalga dooro jabaza byke kycee bolşoviig josoor çadalaa gargaza a.naga lan bişe Zyyn sibiiriin emkiigi tyryy zergiin emki bolgojaa.

6) Ogtiaabriin 28 da bykeko tiin n a m i i n idebkitenii cug laa tataka.

Iledkelçede nek Kozlooviigi ba tomiloko.

Tariaatuşaalgada sabotaaza kiigçe əmçiin azaltaniigi 61deki zyileer keseeke

Agiin aimagiin kolkooznuud bol ogtiaabri sara dotoroo 2666 ceentnir ulastaa tuşaakaad, 859 ceentnir 32%, əmçiin azaltan 235 ceentnirees oroidoo 23 ceent. 9%, emkinyyd 87 ceent. 23 ceentnir 17% ba katuu daabarltan niudargaçuud 5,0 ba çanga çadaltan negeç kilogramm tuşaasan ygei, ogtiaabriin 16 deki tesebe kamta deerees 2989 ceentnir baisan, tyynees 907 ceent. 3,0 proceente gyicedkegdebe.

Sentiaabri sara dotor tariaatuşaagadaka aimagiin tesəb jamaraargyicedkegdeeb gebel: Kolkooznuud 100%, əmçiin azaltan 44%, emkinyyd 100% ba katuu daabaritan oroidoo 4.2 proceente gyicedkegdeze kamta deeree 77,7% bolson baina.

Ene toogoos baicaakada əmçiin azaltan ba ilangajaa katuu daabaritan bol aikabtar geegdeze tariaatuşaalgada sabataaza gargaza baigaa gerçelene.

Tere tula aimagiin emkinyydiin tyryy sekretaarnar ene cagaa bykii kidkeliin kədəlmeriigi əmçiin azaltanii dunda çukalaçalaza tokiool tasaldalgatu oiriin ederyydte usadkaka.

Ken tariaatuşaalgada sabataaza kiigçediigi tariaatuşaalgiin kuuliin 61 deki zyileer keseeke josotoi.

Sam—Gan.

Ogtiaabriin 16 deki oido manai beleg—ekin surguulida eke nom debteryydiigi gyiced kebleze dyyrgeke

Tipograafiiin Buriaad yseg kolbooo ceekiin Mossoveediin nerenzete toocooto azaliin brigaada ba, Apreeli sarada togtoson baina. Togtoson cagaas koişo yiledberi sangiin tesebe 120 130 % kyrter dyyrgedeg baisan ba çanariinç talaar sain baisan. Menee naavgust sunteni sangiin tesebee dyyrgesen ygei, azaliin disciplinigi sulaa, eldeb azalgagebe 'ba proguul kiike jabadal garsan baina.

Enyynii gol uçar şaltagaan azaliin sakilga zaram muudasan, ceekiin brigaadiin nebterelgiin kedelmeri jabuulagdaa ygei, nam komsomooliin yyryyd jamarç opiratiiv ketelberi egee ygei deerees brigaadiin azal geegdelge jike garsan, zişeelbel: Ilangajaa komsomooliin geşyyn Baaginovaa T. aavgust, sintiaabri sarada 30 garan cag proguul kiisen, tesebee byri dyyrgeedeg ygei. Basa Dembeeriinovaa N. Cerenii kiisen azaliin çanar jike muu. (Kolboson yseeginegee alduu zasadag ygei baina)

Menee ogtiaabriin 25-nii eder brigaadiin cuglaa kilze, brigaadiin geşyyd ergen şyymzelel tabiaa, Baaginovaagiin tesebee dyyrgedeg ygei ba azalaas geegdedeg proguultalgiigi ileryylze, nek Baaginovaagi brigaadaas gargaza, keregiini komsomooliin tobçoodo egeze, Dembariinovaagiin azalaa muu çanartaigaar kiideg tukai ba azaldaa orolgodo geegdeze baigaa tyryn garka g. m. ba kiisen aman zeme eke.

Kamag dutuu dundanuudaa şuud geegdekeze, ogtiaabriin kubiskaliin 16 deki oitiin oi boltor ekin surguuliin yzeke nom debteryydiigi byyrgeze gyicedkeleze tyrgeze baina.

C. C-giin.

Socialiis mal aƶaliin tɵlɵɵ

Burrespyyblig Başkiirtai mɵriicɵkɵ josotoi

Iime duradkaliigi „Kubiskal" komuuniin mal aƶaliin brigaada oruulba

Buriaad oronii bykii kolkoozçondo

Kolkoozçon nɵkɵdaal
Manai buriaad Mongol respyyblig bolbol dorono zygte gançakan Zyyn Sibiiriiin bişe karin byke kolbooto dotoroo tomokon mal aƶaltai baaƶanuudiin negen mɵn bolno.

Manai respyyblig arban ƶilde orşoko zuuraa ɵsɵcɵnj ba bekiƶesen baina. Nyydel aƶaltai buriaad zonii kagasaas ilyynii kolkoozuudta kamtarba. Enyynii urida sojol bolbosoroliin talaar koino jabasan buriaad zon bol nyydel ba kagas nyydeliin baidaltai baisanaa mɵnɵɵ tɵbkinɵsɵn baidaltai bolƶoi. Kolkoozuud bol buriaad oronii şinziigi şinedken kubilgaƶai. Tus respyyblig bol urida tariaa gadaagaas abadag baisanaa mɵnɵɵ tariaa tariƶa yiledberildeg bolood tere bol ulastaa keden zuun mingan ceentnir tariaa tuşaan ɵgɵdɵg baina.
Ede bygede bol Leeninii yndesenii bodolgiigi ƶɵbɵɵr jabuulsanii aça gabijaa mɵn.

Mal aƶal bol—bidenii kɵdɵlmɵriin tonç sula salbari.

Zygeer manai respyyblig syyliin ƶilyydte tariaan aƶaliin ba yndesen sojoliin baiguultaltiin froonto deere tuilaşan aguu jikenyyd amƶaltanuudiin kaƶuugaar mɵn aguu jike tasaldalnuud baina. Aƶakuin yndesen salbari socialiis mal aƶal bol bidenii kɵdɵlmɵriin tonç sula sulbari baina şuu. Gekees baitagai syyliin yjede olonki aimaguud dotoroo aduu malani jikeer koroson baina.

Mal aƶaliigi kɵgƶyylkiin talaar gynzegei tasaldal bolsonii şaltagaani juub gekede namiin emki cɵmdɵɵ ba bide kolkoozçon bol mal aƶaliigi ɵskɵkɵ ba bekiƶyylke tukai josotoi çukala sanalaa tabiba ygei, kolkooziin maliigi ɵskɵkɵ ba narinaar sakika tukai eris çanga kemƶeenyydiigi ababa ygei.

Enyygiigi kolkoozto şurgasan angiiin daisan lama niudargan nojod ba tedenii aagiintanuud ɵɵsediingɵɵ tusada kereglebe. Tedener „semeeken sanpaar" mal aƶaliigi syidkebe.

Manai respyybligte iime jike içyyritei mengiigi mal aƶaliin tasaldaliigi bidener oiriin cagta şalgaka josotoi.
Uridaa tabisan yyrgiigi gyicedkekiin tɵlɵɵ mal aƶaliin talaar ilalta dabakiin tɵlɵɵ temeceke temecelde yndesen çukala arganuudiin negen bolbol ynen ba turşagdasan arga bolko socialiis mɵriicɵɵ mɵn bolko josotoi.

Başkiiriin ASSR, Tataariin ASSR Dunda Voolgiin Kiƶaar Dneprapetroovski ba Odeessiin moƶonuud bol urgaca kuriaalga ba tariaa tuşaaalgiigi erkim sainaar ɵngɵrgɵkiin tula mɵriicɵɵdɵ orƶo jikeken amƶaltanuudiigi dabaad kɵdɵɵ aƶaliin talaar kolbooto oron dotoroo tyryy jabaƶa baigaa rajoonuud bolƶoi.

Mɵnɵɵ ede tyryy jabaƶa baigaa moƶo ba respyybligyyd bol socialiis mal aƶaliigi kɵgƶyylkiin erkim sain kɵdɵlmɵriin tɵlɵɵ mɵriicɵƶɵ baina.

Bidende respyyblig dotoroo mal aƶaliigi kɵgƶyylke keregte nileed turşalgatai baina maldamnai bajalig sain bilçeeri baina bykii juma bol bidenees dulduidaka bidener kolkoozçon koino koƶomdoson mal aƶaltai respyybligee soveed kolbootiin tyryy zergiin mal aƶaltai baaƶa bolgon şilƶyylkiin çadabari ba zorig keregtei.

Buriaad respyybligiigi Başkiiratai mɵriicɵkiin duradkal oruulnabdi

Manai kolbootiin tyryy jabagçadaas ƶişee abça bidener bol manai respyybligiin bykii kolkoozuudta bykii aimagiin ba moƶiin emkinyydte socialiis mal aƶal kɵgƶyylke kɵdɵlmɵriigi erkim sainaar jabuukaar Başkiiriin ASSRtei mɵriicɵkiin duradkal oruulnamdi
Mal aƶaliin brigaada bykenii udaarniguudiin koorondo kolkooz rajoonii koorondo ba byke respyyblig dotoroo mɵriicɵɵ jabuulkiigi duradkanamdi.

SSRK tyryy jabaƶa baigaa rajoonuudiin ƶişeegeer Buriaad oronii nutag byride mɵriicɵɵgiin dolginiigi kɵdɵlgɵƶɵ tyynii tusalamƶaar mal aƶalda jikcken amƶalta tuilaƶa manai respyybligiigi kolbootiin tomokon mal aƶalta baaƶanuudiin negen gesen nɵrɵɵ kariuulka keregtei.

Bide „Kubiskal" komuuniin gişyyd bol Başkiiratai mɵriicɵkɵ tukai asuudal Buriaad oronii ɵmɵnɵ ergekɵ zuuraa bidentei mɵriicɵkiigi gançakan buriaadiin kolkoozuudiigi bişe mɵn Başkiiriin mal aƶaltai kolkoozuudiigiç socialiis mal aƶal kɵgƶyylkeer mɵriicɵkiigi urinamdi.

Ɵɵsediingɵɵ tukai nege kedii yge kelejaa

Mɵnɵɵ bidener ɵɵriingɵɵ kolkoozto mal aƶal kɵgƶyylke talaar jamar baidaltai ene kɵdɵɵ aƶaliin froontiin tasag deere erkimlen garkiin tula juu kiike sanaltai baisanaa taanar bygede kolkoozçon nɵkɵdtɵ keleƶe ɵkiigi sojuurkagtii.
1933 onii janvaari 1 de manai komuuniin bykii aduu maliin too tologoini kamta deerɵ 4038 rolgoi baisan, ene toogoos bidener ekin, kojordugaar ba gurbadugaar kvaartaliin maka tuşaalgiin tɵsɵbiigi dyyrgebe, 1977 kilograam nooso tuşaaka baiśanaa cɵm dyyr gesen ba sy beledkeliin tɵsɵbiigi 60% dyyrgebe.
Maka beledkeliin kvaartal bykenii tɵsɵbiigi gyicedkeke zuuraa, enyyntei kamta nirai malni nileed jikeer ɵsɵsɵn baina. Bykii aduu maliin talaar 1933 onii janvaari 1 ees ekilen 11% nemesen baina Eberte bodo maliin talaar ,45% koninii talaar 22,5% nemeƶei.

Bidener malaa kaişan geƶe ɵskɵsɵn bainab gebel yrgelƶiiin yiledberiin brigaada baiguulba, kolkoozçonii dunda ujalganuudiigi todoor kubaasan, nirai mal ɵskɵsenii tula boro bodoloor şagnaka jabadal erkilesen baina. Bazariin Minƶed bol tɵrɵsɵn 48 proşoonkoos 44 amiduigaar teƶeesenii tɵlɵɵ proşoonkoor şagnagdasan. Tyynees gadana Bajandain Bajar. Budiin, Erdeniiin Bazar gegçed şagnagdaba,

Ede dygede bol kolkoozçon bykenii ɵɵriingɵɵ kɵdɵlmɵriin tɵlɵɵ kariuucaka mɵdɵreliigi deeşelyylbe, aƶaliin byteece nɵmɵɵbe, kɵrbɵɵ ɵngɵrɵgçɵ ƶilde yniee saagçad bol 15 ynieedees 30 40 liiter sy saadag baibai ene ƶilde yniee saagçad byken 15 saamkai ynieedees 50-55 liiter sy saadag bolƶoi.

Mɵn tugaluudiin bɵjiin kɵmƶyyr ɵdɵr-byride nemedeg bolbo. Ɵngɵrɵgçɵ ƶilde tugal byken syydkedee dunda zergiin ƶişeegeer amduin çignyyrte 350 380 graam nemedeg baibai mɵnɵɵ ƶilde syydke byken de 460 graam ɵsɵdɵg bolƶoi.

Manai mal aƶal dotoroo kɵdɵlƶɵ baisan bɵgɵɵd, kojor ƶiliin torşoodo nɵgɵç dakin progyyl kiisen ygei ba nɵgɵç tologoi tɵl ykyylsen ygei malçan—kolkoozçon nɵkɵd Batiin, Bajandain gegçed bii juma.

Ɵɵsɵd deeree ujalga abanamdi.

Socialiis mal aƶaliigi kɵgƶyylkiin talaar respyyblig dotoroo erkim kolkooz bolkiin tula bidener ɵɵsɵd deeree iimenyyd ujalga abaka ba tedeniigi bejelyylen gyicedkekiigi kysene gebel:
Maka toso ba bişes mal aƶaliin tyykii edleliigi ulastaa tuşaakiin ujalgiigi byrimɵsɵn ba cag bolzortoni gyicedkeke, ulaastaa tuşaaka edlel bol ton sain çanartai baika josotoi.

Ene ƶilde bidenii ynieediin 20% subairasan. Mɵnɵɵ bidener tyyniigi 10 % kyrter doosoni korooko geƶe bodonomdi. Narai maliin korolto bol 5 % bolno, tyyniigi 1 % kyrter korooklin ujalga abanamdi. Bykii aduu maliin talaar korolto (ykel) bol 2% deeşe garka josogyi.
Ene çukala ƶorilgiigi bejelyylen gyicedkekiin tula bidende iime arga zyinyyd baina: Malaa ɵbɵlƶyylkiin tula 200 tolgoi bagtaka ykeriin dulaan koto, 100 tologoi bagtaka tugaliin dulaan baira barika. Enyynees gadna 150 tologoi ykeriin bagtaka dulaalsan dal bariza duusakaa baina.

Ɵbɵsɵn bol manai kolkoozto ylemƶe jikeer cabçagdaba. Manai ƶorilgo bolbol—tyyniigi ƶɵbɵɵr gargaşalka jabadaliigi emkidkeke bolno. Bykii ɵbɵsɵɵ bidener şoorto byrieer ilgaƶa kubaaba. sain soortiin ɵbɵsɵɵ nirai maliin teƶeelde ɵgɵnɵ, geke zuuraa ɵbɵlƶɵlgiin kugacaa dotoroo mal byken 10 kilograam nemeke jabadaliigi kangakaar maliin teƶeeberiiligi emkidkeke bolno.

Maliin (ykeriin ba koninii) yylteriigi saiƶaruulkiin tula sain yylteriin zasaata maluudiigi abaka baina.

1934 onii torşada bykii kolkoozçonoo kubiiin mɵdɵliin malaar kangaka geƶe şiidkeƶe baina, 65 byle ailnuud bol mɵnɵɵ maltai baina. Tynees gadana bidener bol kolkoozçondo kudaldakiin tula KTF ba kamtalsan malaas 100 tologoi mal tasalaad baina şuu.

Ɵbɵliin teƶeeberide orkoos ekilen bykii brigaadaa şalgan yzeƶe tedeniigi mal aƶal ba mɵn tyynçelen bişeç aƶal kɵdɵlmɵri deere erkim sain ƶişee karuulsan sain sain kolkoozçon—udaarniguudaar byridkeke. Manai komuunaas bykii angiiin karşa etegeediigi ilerylƶe ceberleke bɵgɵɵd mal aƶaliin brigaadadaa itegeltei sain brigadiirnuudiigi tomilon oino, nam komsomooliin yyryydiin gɵşyydiin 40% doosɵ bişiigi mal aƶaliin brigaadada tomilon tabina. Kolkoozçonoor mal aƶaliin teeknigiigi şudalkiin ƶorilgoor, bidener ɵɵsediingɵɵ ɵmɵnɵ iime ƶorilgo tabina gebel zooteeknigiin tasag tɵkɵɵrƶɵ manai komuuniin ba toiron baigaa kolkoozuudiin mal aƶal deere kɵdɵlmɵrileƶɵ baigaa kolkoozçoniigi zooteeknigte surgaka bolno,

Ede bygede ƶorilgo yyrgenyyd bol bideneer dyyrgegdeke baina geƶe ɵɵsediingɵɵ kolkoozçonii yge ɵgɵnɵmdi Bidener bol respyybligiin bykii kolkoozçon ba mal aƶaltai sovkoozuudiin kɵdɵlmɵriçɵdiigi bidenii uriaalda kariuu ɵgçɵ Başkiiriin respyybligtei mɵriicɵɵdɵ orood, manai Buriaad respyyblig bol kolbootiin dorno zygte mal aƶaltai ynekeeree beki kyçetei baaƶa bolkiigi ermelƶekiigi uriaalnamdi.

Tus komuuniin 30 gɵşyydiin gar tabilgatai baika.

(Z. S. Kiƶaariin „Zaa koligtevizaaca" geƶe soninoos).

Ogtiaabriiin 29-nii ɵdɵşɵ

Ogtiaabriiin 29 nii ɵdɵşliin 7 caglin yjede Dɵɵde Yde kotodo tɵmɵr ƶamiin traansportiin klyyb dotor Byke kolbootiin Leeninii komunlis ƶaluuçuudiin Ebleliin 15 doki ƶiliin oi gyiceseniigi daşaramduulan komsomoooliin kotiin komiteediin bajariin pleenym bolƶoi.
Yrgelƶe çanga aliga taşalgan door internacionaal duunii kɵgƶɵmɵɵr uul pleenymiigi kotkomiin sekritaar nɵk. **Staabir** neeƶe prizidiymde BK (b) N iin MK-iin sekritaar nɵk. **Jerbaanov,** Arkomsoveediin tyryylegçe nɵk. **Dorƶiin** namiin kotkomiin sekritaar nɵk. **Kijaaşko** ba bişe olon nɵkɵdiigi tomilobo.
Gadna kɵndɵtɵ preziidiymde BK (b) namiin TK-iin polittobçoogi ba busad udaridagçanariigi tomilobo.
Uul pleenym deere amarçalgiin ygenyydiigi nɵkɵd: **Jerbaanov Dorƶiin Kijaaşko** ba bişed kelebe. Amarçalgiin yge kelegçed bol bol Buriaad Mongoliin komsomooliin emkiigi ba tyynii tyryy otriaad bolko kotiin komsomooliin emkiigi kaluun amarçalka zuuraa Buriaadiin komsomool bol togtoson ɵdɵrɵɵs koişo mɵnɵɵ ɵdɵr kyrter uridiin kolo koino yldesen ulasiigi socialiis ƶamaar kɵgƶyylkiin froonto deere kemƶee ygei jikenyyd temecelyydiigi tuilaƶa jiresenligi temdeglesen baina.
Buriaadiin komsomooliin gyn jike suuta ilaltiin ƶam bolbol gancakan tedenii komuniis namiin kɵtɵlbɵri dooro jabaƶa kapitaliizmiin ylegdel secerdesen bolko niudargaçuudtai, nojodtoi, lamanartai ba kunçanii ugiin bydyylig karankui zançal baidaltai sukaril ygei eris çanga temeceƶe bekiƶen emkiresenii yre mɵn.
Leeninii komsomool namiin ton tyryyşiin tulagça baisan ba mɵnɵɵç baika tula, tedenii enyynees koişo angi ygei socialiis bɵlgɵm baiguulka keregte ɵçɵɵ ilyy edebkiee gargaƶa, ɵçɵɵ ilyy kurcaar temeceƶe ɵçɵɵ ilyy jike ilaltiigi tuilakani damƶag ygei geƶe naidaba.
Udaadanı Buriaadiin komsomooliin 15 ƶil dotor byteesen kɵdɵlmɵri ba caaşiin ƶorilgo tukai 1922 onii komsomool nɵk. Kovolioov iledkel kiizei.
Enyygeer uul bajariin pleenym kaagdaƶa, nɵkɵdiin cai uulgan bolsonii syyleer B. M. yndesenii tiaatr bɵƶeg naada tabisan baina.

Ş—K—n.

Modo uraskalgiin froontoos

154,819 kвm modon mɵlisɵn doro yldɵkiin ajuul dooro

Modo usanaas gargalgiin teempiigi ɵşɵɵ erideer abka

Ɵngɵrɵsɵn ƶilde keden zuugaad kyb-meeter modon usan dooro kyreƶe kosoroson bɵgɵɵd socialiis baiguulaltiin şine şine bariiganuudiin jabacada aikabtar jike kokidol saad uçaruulsan baina. Ene ƶilde Buriaadiin Buiiaadiin byke emkinyyd ba ilangajaa modouraskalgiigi erkilegçe emkinyyd ɵngɵrɵsɵn ƶiliin alduugaas bolko surgaal abça ene ƶiliin modouraskalgiigi baakanç tasaldal ygeigeer ba nɵgɵç moncogor modo mɵlisɵn dooro yldeeke ygei ƶorilgiigi uridaa tabiƶa ɵngɵrgɵkɵ josotoi baisan aad, karin mɵnɵɵ baisan baidal deerees abaad yzekedɵ ɵngɵrɵsɵn ƶiliin baidaliigi dabtakiin ajuul dooro kyresen baina.
BK (b) N iin Burmoƶkomiin ba Arkomsoveediin zygees modouraskalgiigi kurdadkaka ba cag bolzor dotoroni dyyrgeke tukai keden olon udaa daiçalkii togtooluudiigi gargaƶa modouraskalgiigi erkiledeg (Selengiin, Koriiin, Dɵɵde-Ydiin, koito baigaliin) aimaguud ba rajoonuudiin namiin komiteeduudiigi aimgyickomuudiigi modo uraskalgiin tɵlɵɵ kariuucakiin ceke daabarinuudiigi ɵgɵsɵn baibaç, tereni mɵnɵɵ kyrter bodoto kereg deere gyicedkegdee ɵdii baika juu.
Ogtiaabri 25-nii ɵdɵriin mɵdɵɵgeer modouraskalgiin ba ilangajaa usanaas teeƶe gargalgiin tɵsɵb rajoon byride iimeer gyicedkegdesen baina gebel: Selengiin sesteemiin talaar modo usanaas gargalgiin tɵsɵb 78,8% gyicedkegdesen, Dɵɵde-Ydiin sesteemiin talaar 60,1%, Baigaliin sesteemiin talaar 41,3% ba kamta deere byke respyyblig dotoroo urasaƶa jiresen mɵdiigi usanaas gargalga bol 63,2% gyicedkegdesen juu ali ecesiin pyynktenyydte urasaƶa jiresen 407,42 kbm modonoos araikan 272,938 kbm modon usanaas gargagdasan baina.
Uçar iime bolkolo ɵgɵɵ usan dotor mɵnɵɵ ɵdɵr 154,819 kbm modon mɵlisɵndɵ ƶaruulkiin ajuul doroo kebtene.
Ene tasaldaliin gol şaltagaan juub geke bol modo araskalgiigi erkiledeg rajoonuudiin ba aimaguudiin namiin komiteeduud, aimgyickomuud modo uraskalgiin tɵlɵɵ dyyren kariuucalgatai asanaa gyiced mɵdɵree ygei ba modouraskalgiin tuiliin jike ulas tɵriin ba aƶakuin udka çanartaigi cegneƶe karadag ygei karin „kojordoki şatiin" kɵdɵlmɵridɵ tooloƶo eelƶee karaka buzagai jabadaluudiigi gargadag baina.
Gadna railespromkoozuud bolbol ɵɵsediingɵɵ kɵdɵlmɵriigi ba kɵtɵlbɵriigi nɵk. Staalinii 6 zaabariiin yndeseer şinedken baiguulƶa çadaa ygei, modo uraskalga deere ba ilangajaa modo usanaas gargalga deere kɵdɵlmɵriçɵnii kyçiigi bolşovlig josoor kubaarilan tabiƶa emkidkesen ygei.
Uçar iime bolkolo byke railespromkoozuud ba aikomuud bol aimgyickonuud bolbol ene ɵdɵrɵɵs ekileƶe modoraskalgiin kɵdɵlmɵridɵ byke kyçe çadalaa elsyylen, kɵdɵlmɵriçɵnii dunda socialiis mɵrucɵɵ ba udaarnigçalgiigi nen ɵrgɵɵr delgeryylƶe nemelte udaarno byksiiriin brigaadanuudiigi emkidken modoraskalgiin ene tuiliin jike ulas tɵriin ba aƶaliin udka çanartai kɵdɵlmɵriigi ogtiaabriiin kubiskaliin 16 doki oin sain ɵdɵr nojaabri 7 boltor erkebişe gynzygei tasaldalaas kagasuulka josotoi ba ujalgatai aƶai.

Яispyyblig dotor modouraskalgiin tɵsɵb ba usanaas gargalgiin ogtiaabri 25-nii mɵdɵɵ

Leespromkoozuudiin nɵren.	Usanda tabisan %	Urasaƶa jiresen %	Usanaas gargas %
1 Selengiin . .	100	99,3	82,1
2 Dɵɵde Ydiin	100	99,9	61,2
3 Koriiin . . .	100	100	60,1
4 Baigaliin . .	—	40,8	41,3
Kamta	98,8	94,3	63,2

Kolkooznuud dotor too byridkel ba toocoogi erkim sainaar tabikiin mɵriicɵɵ

BK (b) Namiin moƶiin komiteediin şiidkeberieer manai respyybligbol ogtiaabriiin 15 aas ekilen 1934 onii janvaari 1 kyrter kolkooznuudta too byridkel ba toocoogi erkim sainaar tabikiin byke-kolbootiin mɵriicɵɵdɵ kabaadalcaba.
Ene şiidkeberi bol manai respyybligiin erke baidalaar kaana byke kolkooznuudiin emkidkel bekiƶyylgiin talaar ɵçɵɵ sula tabigdasan kaana aƶaliin byridkeliigi ugaaç kangalta ygeigeer tabigdasan ba kaana aƶaliin sakilga ƶuramiin sulaar tabigdasan gaƶarta gyn udka çanartai baina.

Manai namiin udaridagça nɵk. Staalinii tabisan „Byke kolkoozçoniigi çanda çadaltai bolgobo" gesen tyykete ƶorilgiigi şiidkekedee karin aƶaliin byteeciigi ton dɵɵde şatada tabilgyi, aƶaliin sakilga ƶuramiigi çangata tabilgyi kolkoozçon bykenii ynen cekeer kɵdɵlmɵrilɵɵ ygeide jaabaaç ene tyykete jike ƶorilgiigi şiidkeƶe çadagdaka ygei aƶa-
Kolkooznuud dotoroo toobyridkeliigi narin nigtaar tabiaagyidee aƶaliin byteeciigi deeşelyylke, kɵdɵlmɵriin sakilga ƶuramiigi çangadkakani berke aƶai.
Too byridkel ba kinaltagyi kɵdɵlmɵri bol angiiin daisadta, niudargaçuudta, loodorinuudta ba kulagaiçadta ɵgɵsɵn kɵdɵlmɵri mɵn. „too byridkelee sainaar emkidkee ygei kolkooz bol kulagaiçadta ba loodorinuudta yydee neegeed baisan bolno" (Jaakovliv) Tiime deerees kolkooz bykenii tyryyşiin ujalganuud bol aƶaliin sakilga ƶuramiigi çangadkaka too byridkeliigi ba kinaltiigi naribçalan tabikiin tɵlɵɵ temeceke bolno şuu. Kolkoozçon bykenii byteesen aƶaliigi ton narim nigtaar tooloko byridkeke jabadaliigi emkidkee ygeidee aƶaliin sakilga ƶuramiigi çangadkakiin ton arga ygei baina. Too byridkeliigi sainaar tabisan jabadal bol—loodornuudta, kulagaiçadta, kolkooziin ɵƶemdelgiigi syidkegçedte ykeliin cokico bolno. Gancakanla too byridkeliigi ƶɵbɵɵr ba cag bolzortoni tabiƶa çadabal byke loodornuudiigi cɵbɵr usan deere gargaka ba tedeniigi niitiin kinaltada tabika baina. Kolkoozçon bykenii garta aƶalta ɵdɵryydee temdegleke dansa erkebişe ɵkɵ ba uul dansadani aƶalta ɵdɵriini cag cagta biçeƶe oruulƶa baika, dansadaa kedii aƶalta ɵdɵryydiin oruulagdaƶa baisaniigi cag yrgelƶe şalgaƶa baika. Ede eriltenyyd bolbol ton kyngen ba egel kereg gebeç manai respyybligiin olonki şiidkekii kolkooznuudta. ede tuiliin çukala ba tyryyşiin yyrgiigi dyyrgedeg ygei baina, Zakaas abasaar kolkoozçonii aƶalta ɵdɵryydteni kɵdɵɵ aƶaliin boro bodoloor avaansa ɵkɵdɵɵ biçiikan caarsanii tasarkaideere temdegleed ɵgɵdɵg baika jum, tere temdegtei caarsaniini tasarkai aƶalta ɵdɵriini ba avaansa abaasniini too byridkeltei kamta geegdegçedeg baina.

Iime too byridkeliin baisan gaƶarta loodorinuudta kubi kyrtene ygei geƶe juu baika, belei. Iime gaƶarta udaarnig ba loodor kojor negeken kabtagaida, negeken kangaltada baina, enyyn bɵɵrees aƶaliin sakilga ƶuram ebderne, kolkooziin kɵdɵlmɵriigi koişitatana.
Kolkooziin too byridkel ebol kolkooziin ɵƶemdelgiigi syidkekese delgetei temeceke jabadalda byrin kanduulagdasan baika josotoi. Niudargaçuud, syidkegçed ba kolkoozto esergyy etegeediin kolkooziin ɵƶemdelgiigi syideƶe baikadani juunda kodo ileryylegdene ygeib gekede kolkooziin too byridkeliin muugaar tabigdasanaas kolkooziin ƶebseg bagaƶiigi ba ƶɵɵriiigini kulgailaƶa ƶɵɵƶɵ abaaçaƶa baibaç tedener keseegden ygei orkigdodogni ƶebseg bagaƶanuudiingaa too byridkeliigi abadag ygei deerees ba edende bƶen ygeigeer kandadag g. m. deerees bolno şuu

Uçar iime deerees too byridkeliigi ba toocoogi ƶɵbɵɵr emkidkeke jabadal bol gancala teeknigiin çanartai kɵdɵlmɵri biçi karin ene jabadal bol kolkooznuudiigi aƶakuin ba emkidkeliin talaar bekiƶyylkiin temeceliin negen gol salabarini bolko ba ulas tɵriin udka çanartai kereg mɵn bolno. Iime uçaraas kolkoozuudta too byridkeliigi ba toocoogi erkim sainaar tabika mɵriicɵɵ emkidkekiin kereggiigte gyn jike ulas tɵriin udka çanartai geƶe tooloogdono.

Mɵriicɵɵgiin gol salbariiin asuudaluud bol: 1) too byridkeliin susteemi, too byridkeleer aƶaliingaa byke salbarinuudiigi bygediigi abka too byridkeliigi ɵrgɵn niite kolkoozçodto ton todorkoi ba oilgomƶotoi bailgaka; 2) niitiin topcoo emkidkeke—olon niite kolkoozçodiigi too byridkeliin keregte kanduulaka, dokuumentenuudiin ton todorkoi bɵgɵɵd, cɵbɵr ceke baikiin, brigaaduudta, poolideere, sklaad deere. feermenyydte g. m. toocoogi ƶɵbɵɵr emkidkekiin tɵlɵɵ temeceke; 3) cugluulsan produukciingaa too byridkeliigi ton todorkoi ba gyicedeer abka; 4) Kolkooziingoo mɵngɵn sangiin baidaliigi toolon byridkeke; 5) Aƶalaa ba yiledberiingɵɵ tɵsɵbiin dyyrgeltiigi naribçalan byridkeke; 6) Gɵşyydiin toocoonii byridkeliigi ƶɵbɵɵr emkidkeke; 7) Orƶokubaariiigi ba ƶiliin toocoogi ƶokiookiin byridkel abka.

Iimenyyd gol asuudaluudiigi toiruulan kolkooznuudta too byridkeliigi ba toocoogi erkim sainaar tabikiin mɵriicɵɵ emkidkel ɵngɵrgɵgdɵkɵ josotoi baina. Mɵriicɵɵ bol kolkoozuud koorondo ba kolkooznuudiin too byridkeliin kɵdɵlmɵriçɵd koorondo emkidkegdeke josotoi.
Aimaguudiin nam-soveediin ba busa niitiin emkinyydiin bodoto ƶorilgoni bol BK (b) Namiin Moƶiin komiteediin şiidkeberiin yndeseer kolkoozuudta mɵriicɵɵ emkidkeke tukai oiriin cagaa kɵdɵlmɵri jabuulka. Aimagiin komiteediin dergede mɵriicɵɵgiin toobçoo emkidkeke. Kolkooziin too byridkeliin jamar baidalda baisaniigi kolkoozçodiin ɵɵsedɵɵ şalgan kinaƶa baikiin tula ɵrgɵn niite kolkoozçodiin dunda niitiin oilguulaltiin kɵdɵlmɵri erkebişi ɵrgɵɵr emkidkeke. Rajoonii emkinyyd bolbol enegeseer rajoonii emkinyydiin aparaadaas too byridkeliin kɵdɵlmɵriçɵdiigi abça nutag nutagiin kolkooznuudta tomilon gargaƶa kolkoozuudiin too byridkeliin kɵdɵlmɵridɵ uçaraad baisan osoldol tasaldaluudiigi ba too byridkelii aldaçasan g. m. usadkakada tusalalcuulka. Enyyniigi jabuulkani ene aƶalta ƶiliin dyyreke dyteleƶe baigaa yjepe zailaşagyi kereg mɵn aƶai.
Aimaguudiin nam ba soveediin emkinyyd bol kolkooziin too byridkeliin kɵdɵlmɵridɵɵ erkim sain kolkoozçon udaarniguudiigi „ulasaa ba kolkoozoo mekelekiin dyri şelgyi kynyydiigi" debƶyylen kangaka ujalgatai. Too byridkeliin kɵdɵlmɵriçɵdiin byke sostaviigi (toogi) şalgaƶa, tyynde şurgaad baigaa angiiin daisan ba yzɵlɵɵ kubilaçasan etegeediigi, angiiin daisanii tɵlɵɵlɵgçɵdiigi, enyygeer damƶuulan angiiin daisanii ulasaa ba kolkooziigi mekeleƶe tariaagaa niuun daldalaka kolkooziin ɵƶemdelgiigi syidkeke g. m. kɵdɵlmɵri jabuulagçadiigi tendees daruicagaa namnan koloduulka. Kolkooziin sçitovood bol egel teeknigiin kɵdɵlmɵriçɵn baika josogyi, ene bol yiledberiiin daaltiin gyicedkeliin jabaca tukai kinaƶa ba jamar dutamag zyilyyd garça b inab tyyniigi ileçelen gargaƶa baika ba yiledberiiin bykii ƶiƶiken zyilyydiin byke asuudaluudtai gynzegei tanil baika josotoi.
Aimagiin emkinyyd bol kolkooziin too byridkeliigi bytesen yiliin „sylşiin toogi" temdegleed baidag yyrge bolgolgyi karin kolkooziin too byridkeliigi tomokon tɵsɵbtɵ aƶal jabuulkadaa gyiced tusalakaar opiratiiv too byridkel bolgokiigi oroldoko ujalgatai.
Ene sonoskogdoson mɵriicɵɵ bol kolkooznuudiigi aƶakuin ba emkidkeliin talaar bekiƶyylkiin, kolkooziin ɵƶemdelgiigi nariaar sakikiin, kolkoozuudaa bolşoviigiin ba kolkoozçodoo çanga çadaltai bolgokiin tɵlɵɵ temeceke temeceliin negen jike aguu kyçete ƶebseg bolƶo ɵkɵ josotoi.

Redaagtor S. ŞIRABOON.

Издательство „Бурправда" и „Унэн" Бурлит № 32